

1.

Likus dvejiems metams iki mano tėčiui išeinant iš namų, jis mamai pasakė, kad aš labai negraži. Ši frazė buvo ištar-ta pusbalsiu bute, kurį vos susituokę tėvai įsigijo Aukštu-tiniame kvartale, San Džakomo dei Kaprio gatvės gale. Viskas – Neapolio erdvės, mėlyna šalto vasario šviesa, tie žodžiai – tary-tum sustingo. O aš išsliuogiau lauk, sliuogiu dar dabar šiomis eilutėmis, geidaujančiomis prikurpti man kokią istoriją, nors iš tiesų aš niekas, neturiu nieko savo, nieko, kas būtų iš tikrųjų pra-sidėję ar iš tikrųjų išsipildę: viso labo raizgynė, ir niekas, net ta, kuri šiuo metu rašo, nežino, ar joje įmazgytas pasakojimo siūlas, ar tai tik suveltas skausmas, nuo kurio nepabėgsi.

2.

Aš labai mylėjau savo tėvą, jis visad būdavo malonus. Sub-tilių manierų, puikiai derančių prie tokio lieso kūno, kad visi drabužiai atrodydavo dydžiu didesni, o tai, mano akimis, jam teikė nepakartojamos elegancijos. Veidas buvo švelnių bruožų, ir niekas – gilios akys ilgomis blakstienomis, tobulos formos

nosis, putlios lūpos – negadino jo harmonijos. Jis kaskart kreipdavosi į mane linksmai, nesvarbu, kokio jis ar aš būdavom ūpo, ir neužsidarydavo darbo kambaryje, – jis visad ką nors studijuodavo, – prieš tai neišpešęs iš manęs šypsnelės. Labiausiai jį džiugino mano plaukai, bet dabar sunkiai pasakyčiau, kada ėmė juos girti, gal man jau būnant dvejų ar trejų. Tik aišku, kad vaikystėje mudu šnekučiuodavomės šitaip:

– Kokie gražūs plaukai, koks vešlumas, koks spindesys, gal padovanosi man?

– Ne, jie mano.

– Negailėk.

– Jei nori, galiu paskolinti.

– Gerai, vis tiek negrąžinsiu.

– Tu jau turi savo.

– Tie mano irgi paimti iš tavęs.

– Netiesa, meluoji.

– Patikrink: buvo tokie gražūs, kad pasivogiau.

Aš tikrindavau, bet juokais, žinojau, kad niekada nepavogtų. Ir kvatodavau, daug kvatodavau, su juo būdavo smagiau nei su mama. Jis visad užsimanydavo kokios mano dalies: ausies, nosies, smakro, sakydavo, kad jie tokie tobuli, jog negali be jų gyventi. Dievindavau, kai prabildavo tokiu tonu, man nuolat įrodančiu, kaip jam manęs reikia.

Be abejo, tėtis ne su visais toks buvo. Kartais, kai kas nors jį smarkiai įtraukdavo, jis ir į subtiliausias šnekas dirgliai įpindavo nevaldomų emocijų. Kitais kartais nesileisdavo į kalbas,

griebdamasis trumpų, be galo tikslių frazių, tokių sodrių, kad niekas nebeatsikirsdavo. Šie du tėčiai smarkiai skyrėsi nuo to, kurią mylėjau, sužinojau juos egzistuojant tik sulaukusi septynerių ar aštuonerių, kai pradėjau ją girdėti diskutuojant su draugais ir pažįstamais, kurie kartais apsilankydavo mūsų namuose dalyvauti karštuose susirinkimuose apie problemas, kurių nė trupučio nesupratau. Paprastai kiūtodavau virtuvėje su mama ir mažai paisydavau, kaip anie ginčijasi vos už keleto metrų. Bet kartais, kai mama irgi būdavo užsiėmusi ir užsidarydavo savo kambaryje, aš viena likdavau koridoriuje žaisti arba skaityti, sakyčiau, labiau skaityti, nes tėtis labai daug skaitydavo, mama irgi, o man patiko būti tokiai kaip jie. Nekreipdavau dėmesio į tas diskusijas, žaidimą ar skaitymą nutraukdavau tik tada, kai ūmai stodavo tylą ir imdavo aidėti tie svetimi tėčio balsai. Tomis akimirkomis jis skaldydavo tarytum skelbdamas įstatymus, ir aš laukdavau susirinkimo pabaigos, kad pažiūrėčiau, ar vėl tapo toks kaip visada, kalbą maloniu ir meilium tonu.

Tą vakarą, kai ištarė aną frazę, buvo ką tik sužinojęs, kad man prastai sekasi mokykloje. O tai buvo naujas dalykas. Aš nuo pat pirmos klasės buvau gera mokinė ir tik paskutinius porą mėnesių man buvo pradėję prasčiau sektis. Bet tėvams labai rūpėjo, kad gerai mokyčiausi, dėl pirmų prastų pažymių ypač susijaudino mama.

- Kas darosi?
- Nežinau.
- Turi mokytis.

- Aš mokausi.
- Tai kas yra?
- Kai kuriuos dalykus prisimenu, kitų ne.
- Mokykis, kol prisiminsi viską.

Aš kaldavau iki nukritimo, bet rezultatai taip ir liko nuviliantys. Kaip tik tą popietę mama buvo nuėjusi pasikalbėti su mokytojais ir grįžo baisiai susikrimtusi. Nebarė manęs, tėvai niekada manęs nebardavo. Viso labo pasakė: labiausiai tavim nepatenkinta matematikos mokytoja, bet sakė, kad panorėjusi sugebėtum. Paskui nuėjo į virtuvę ruošti vakarienės, tuo tarpu grįžo tėtis. Iš savo kambario tik girdėjau, kaip mama jam glaustai perpasakojo mokytojų skundus, supratau, kad teisindama mane paminėjo ankstyvosios paauglystės pokyčius. Bet jis ją nutraukė tokiu tonu, kokio su manimi niekad nevirtodavo, – net mažumėlę kryptančiu į Neapolio tarmę, mūsų namuose griežtai uždraustą, – ir jam iš burnos išsprūdo tai, ko tikrai nebūtų norėjęs ištarti:

- Paauglystė čia niekuo dėta: ji įgauna Vitorijos veidą.

Jei būtų žinojęs, kad jį girdžiu, esu įsitikinusi, niekad nebūtų kalbėjęs tokiu tonu, niekuo neprimenančiu mums įprasto smaugaus lengvumo. Jie abu manė, kad mano kambario durys uždarytos, aš visad jas užsidarydavau, ir nesusizgribo, kad kažkuris iš jų paliko jas atdaras. Štai taip, būdama dvylikos, iš tėčio balso, tramdomo, kad skambėtų kuo tyliau, sužinojau, jog darausi tokią kaip jo sesuo – tobulas bjaurumo ir piktavališkumo derinys, šitą girdėdavau, kiek tik siekė mano prisiminimai.

Čia būtų galima man paprieštarauti: galbūt perdedi, tavo tėvas niekad pažodžiui nepasakė: Džovana negraži. Tai tiesa, ne jo būdui tarti tokius brutalius žodžius. Bet anuomet buvau labai pažeidžiama. Beveik prieš metus buvau pradėjusi sirgti mėnesinėmis, krūtys akivaizdžiai pūpsojo, ir aš jų gėdijausi, baimindavausi, kad smirdžiu, nuolat prausdavausi, eidavau miegoti nieko nenorėdama, atsikeldavau nieko nenorėdama. Tuomet vienintelė mano paguoda, vienintelis tvirtas įsitikinimas buvo tas, kad jis dievina mane visą. Taigi tą akimirką, kai palygino mane su teta Vitorija, pasijutau blogiau, nei būtų tėškęs: anksčiau Džovana buvo graži, o dabar pasidarė bjauri. Vitorijos vardas mūsų namuose skambėjo it pabaisos, sutepančios ir užkrečiančios visus, prie kurių prisiliečia. Apie ją ne kažin ką žinojau, buvau mačiusi vos kelis kartus, bet iš tų susitikimų, – o tai ir yra svarbiausia, – prisiminiau tik pasišlykštėjimą ir baimę. Ne pasišlykštėjimą ir baimę, kurią ji pati galėjo man sužadinti – jos aš visai neprisiminiau. Mane gąsdino pasišlykštėjimas ir baimė, kurią jai jautė mano tėvai. Tėtis apie seserį visą laiką kalbėdavo miglotai, lyg ji būtų praktikavusi kokius gėdingus ritualus, suteršiančius ir ją, ir visus su ja bendraujančius. Užtai mama ne tik niekad jos neminėdavo, bet ir vyrui putojant šokdavo jo tildyti, lyg baimindamasi, jog Vitorija, kad ir kur ji būtų, gali juos išgirsti ir iškart dideliais žingsniais atžirglioti San Džakomo dei Kaprio gatve, nors šioji buvo ilga ir stati, tyčia atsinešdama visas ligas iš gretimų ligoninių, užskristi iki mūsų buto septintame aukšte, imti daužyti baldus, iš akių laidydama

juodus svaigius žaibus, ir apskaldyti ją antausiais, vos pamėgins protestuoti.

Aišku, nujaučiau, kad ši įtampa slepia skriaudų, padarytų ir patirtų istoriją, bet anuomet nedaug žinojau apie šeimos reikalus, o svarbiausia, tos baisios tetos nelaikiau šeimos nare. Ji buvo vaikystės baubas, liesa pamėklė, pasišiaušusi būtybė, tykanti namų kampuose tamsai atslinkus. Tai argi galima štai šitaip, be jokių įžangų, sužinoti, kad iš veido darausi panaši į ją? Aš? Aš, iki šios akimirkos laikiusi save gražia ir tėčio dėka maniusi, kad tokia būsiu amžinai? Aš, dėl jo nuolatinių liaupsių įtikėjusi, kad turiu nuostabius plaukus, aš, troškusi būti mylima taip, kaip jis mane mylėjo, kaip buvo įpratinęs mane tikėti, aš, jau kenčianti, nes abu tėvai staiga pasidarė manimi nepatenkinti, ir tasai jų nepasitenkinimas mane dirgino ir viską blausė taratum migla?

Laukiau mamos reakcijos, bet šioji manęs nepaguodė. Nors ji nekentė visų tėčio giminių ir baisėjosi svaine, kaip baisimasi driežu, užropojusiu ant nuogos kojos, į tai nesuriko: gal išprotėjai, mano dukra neturi nieko bendro su tavo seserimi. Viso labo glebiai, trumpai leptelėjo: eik jau, nesakyk taip. Aš suskubau uždaryti savo kambario duris, kad daugiau nieko neišgirsčiau. Paskui tylomis pravirkau ir lioviausi tik tada, kai tėtis atėjo pranešti – šįkart geruoju balsu, – kad vakarienė paruošta.

Nuėjau pas juos į virtuvę jau be ašarų akyse ir įbedusi žvilgsnį į lėkštę turėjau iškęsti krūvą patarimų, kaip pagerinti pažymius. Paskui grįžau į kambarį vaidinti, kad mokausi, o juodu

įsitaisė priešais televizorių. Mane vėrė skausmas, nemalšantis ir net nemažėjantis. Kodėl tėtis ištarė tą frazę, kodėl mama kategoriškai jos nenuneigė? Ar tai tik nepasitenkinimas dėl prastų pažymių, ar su mokykla nesusijęs, galaižin kada atsiradęs nerimas? O svarbiausia, ar jis tuos baisius žodžius ištarė laikinai manimi nusivylęs, ar savo akyluoju, viską žinančio ir viską manančio žmogaus žvilgsniu jau seniai yra išvelgęs mano būsimo pagedimo, ryškėjančios blogybės, kuri varė jį į neviltį ir su kuria jis nemokėjo susidoroti, bruožus? Visą naktį krimtausi. Rytą įsikalbėjau, kad jei noriu išsigelbėti, turiu nueiti ir pažiūrėti, koks iš tikrųjų yra tetos Vitorijos veidas.

3.

Užduotis pasirodė esanti nelengva. Mano tėtis, – tokiam mieste kaip Neapolis, gyvenamame daugybės gausiai išsišakojusių šeimų, kurios net ir kruvinai riedamosi niekada galutinai nesudegindavo tiltų, – priešingai nei visi, gyveno absoliučiai savarankiškai, lyg neturėdamas kraujo giminių, tarytum pats save būtų pagimdęs. Aš, aišku, dažnai susidurdavau su mamos tėvais ar broliu. Jie buvo šilti žmonės, papildavę mane dovanomis, ir iki senelių mirties – iš pradžių senelio, o po metų ir močiutės, staigių, mane smarkiai sukrėtusių netekčių, po kurių mama rau-dojo taip, kaip mes, mergaitės, kai dėl ko nors susimušdavom, – iki dėdei išvažiuojant dirbti toli, su jais labai dažnai ir džiugiai

bendraudavome. O apie tėčio giminės beveik nieko nežinojau. Jie šmėstelėdavo mano gyvenime retomis progomis – per kokias nors vestuves, laidotuves, – ir jų meilumas visad būdavo toks dirbtinis, kad man toks priverstinis sąlytis būdavo nemalonus: pasisveikink su seneliu, duok bučkį tetai. Taigi anais giminėmis niekad pernelyg nesidomėjau dar ir todėl, kad po tų susitikimų tėvai būdavo nervingi ir bendru sutarimu juos pamiršdavo, lyg būtų dalyvavę beverčiame spektaklėlyje.

Dar reikia pasakyti, kad mamos giminės gyveno konkrečiame kvartale išpūdingu pavadinimu Muziejus, – jie buvo Muziejaus seneliai, – užtai tėčio giminių gyvenamoji vieta buvo neapibrėžta, be pavadinimo. Tiksliai žinojau tik vieną dalyką: kad pas juos patektum, reikia leisti žemyn, vis žemiau, visai žemai, į patį Neapolio dugną, ir kelionė ten buvo tokia ilga, kad tais kartais man dingdavosi, jog mes ir tėčio giminės gyvename skirtinguose miestuose. Ilgą laiką buvau įsitikinusi, kad taip ir yra. Mūsų butas buvo aukščiausioje Neapolio dalyje, ir norėdami kur nors patekti turėdavome leisti žemyn. Tėtis su mama mielai nusileisdavo tik iki Vomero ar, jau paburbėdami, iki senelių buto Muziejuje. Didžiama jų draugų gyveno Suareco gatvėje, Artistų aikštėje, Lukos Džordano aikštėje, Skarlačio gatvėje, Čimarozos gatvėje, ir jos man buvo gerai žinomos, nes jose gyveno ir daugelis mano klasės draugų. Be to, jos visos vedė į mano mėgstamą Floridianos vilos parką, kur mama nuo pat kūdikystės vesdavosi mane pakvėpuoti grynu oru ar pasikaitinti saulėje ir kur smagiai leisdavau laiką su dviem vaikystės draugėmis An-

džela ir Ida. Tik po šių vietovardžių, linksmai nuspalvintų augalais, jūros lopinėliais, sodais, gėlėmis, žaidimais ir geromis manieromis, prasidėdavo tikrasis nusileidimas, taip nervindavęs mano tėvus. Dėl darbo, dėl apsipirkimo, dėl būtinybės – ypač tėčiui – mokytis, su kuo nors susitikti ar dalyvauti diskusijoje juodu kasdien važiuodavo apačion, dažniausiai funikulieriumi, iki Kjajos, iki Toledo ir nuo ten kulniuodavo į Plebiscito aikštę, į Nacionalinę biblioteką, į Aušros vartus ir į Ventaljerių gatvę, ir į Forijos gatvę, daugių daugiausia – iki Karolio III aikštės: ten stovėjo mokykla, kurioje mokė mano mama. Šiuos pavadinimus irgi gerai žinojau, tėvai nuolat juos kartodavo, tačiau jie retai vesdavosi mane kartu, galbūt dėl to šie ir neteikė man tokios pat laimės. Už Vomero ribų menkai žinojau miestą – kuo giliau leisdavausi į lygumą, tuo mažiau jis man buvo pažįstamas. Tai gi natūralu, kad tos zonos, kuriose gyveno tėčio giminės, mano akimis, turėjo vis dar laukinio ir neištyrinėto pasaulio bruožų. Jos man ne tik neturėjo pavadinimo, bet, kaip girdėdavau iš tėvų, dar ir buvo sunkiai pasiekiamos. Kaskart prireikus ten nukakti, tėvai, paprastai energingi ir viskam pasiryžę, atrodydavo ypač nuvargę, ypač nerimastingi. Aš buvau maža, bet jų įtampa, jų dialogai – visuomet tokie pat – man giliai įsirėžė atmintin.

– André, – sakydavo mama nuilsusiu balsu, – renkis, jau reikia eiti.

Bet jis ir toliau skaitydavo ir braukydavosi frazes knygoje tuo pačiu pieštuku, kuriuo rašydavo šalia pasidėtame sąsiuvinyje.

– André, pavėluosim, jie supyks.

– Tu jau pasiruošusi?

– Pasiruošusi.

– O mergaitė?

– Ir mergaitė.

Tada tėtis palikdavo ant stalo atverstas knygas ir sąsiuvinius, apsilvildavo švarius marškinius, gerąją eilutę. Bet būdavo tylus, įsitempęs, tarytum mintyse būtų kartojęsis neišvengiamo vaidmens žodžius. O mama, toli gražu nepasiruošusi, vis tikrindavo ir tikrindavo, kaip atrodo ji pati, aš, tėtis, tarsi tik tinkama apranga galėtų garantuoti, kad visi trys grįšime namo sveiki ir gyvi. Apskritai buvo akivaizdu, kad per kiekvieną tokią išvyką jie manydavo privalą gintis nuo erdvių ir žmonių, apie kuriuos man, nenorėdami išgąsdinti, nieko nepasakodavo. Bet aš vis tiek jausdavau nenormalų nerimą, netgi atpažindavau jį, jis visada tvyrodamas, galbūt tai buvo vienintelis nerimastavimo prisiminimas iš visos laimingos vaikystės. Mane jaudindavo tokios frazės, beje, išstartos – net nežinau, kaip apibūdinti, – sluoksniuota italų kalba.

– Tik žiūrėk, jei Vitorija ką nors drėbs, apsimesk, kad negirdi.

– Tai jeigu ji elgsis kaip beprotė, man tylėti?

– Taip, prisimink, kad su mumis Džovana.

– Gerai.

– Nesakyk, kad gerai, jei paskui neklausai. Reikia truputį pasistengti. Pabūsim pusvalandį ir grįšim namo.

Iš tų žygių beveik nieko neprisimenu. Šurmulys, karštis, abejingi bučiniai į kaktą, tarmiški balsai, smarvė, kurią, ko gero, visi

skleidė iš baimės. Metams bėgant, ši atmosfera mane įtikino, kad tėčio giminės – stūgaujanti šleikščiai besisklandančios figūros, ypač tetos Vitorijos, pačios juodžiausios, daugiausia besisklandančios, – yra pavojingos, nors ir buvo sunku suprasti, kurtas pavojus. Ar zona, kurioje jie gyveno, buvo laikoma pavojinga? Ar pavojingi seneliai, dėdės, pusbroliai, ar tik teta Vitorija? Vieninteliai tai žina, regis, buvo mano tėvai, tad dabar, įsigėdusi kuo skubiausiai sužinoti, kokia yra mano teta, kokia jos asmenybė, būčiau turėjusi kreiptis į juos ir taip viską išnarplioti. Bet jei ir pulčiau jų kamantinėti, ką pasiekčiau? Arba švelniai atsakyti – nori pamatyti tetą, nori pas ją nuvažiuoti, kam tau to reikia? – arba sunerintų ir liautųsi ją minėję. Taigi pagalvojau, kad iš pradžių reikia susirasti jos nuotrauką.

4.

Pasinaudojau proga, kai vieną popietę jų abiejų nebuvo namie, ir nuėjau pasirausti jų miegamojo spintelėje, kur mama laikė albumus su tvarkingai sudėtomis jos, tėčio ir mano nuotraukomis. Atmintinai žinojau tuos albumus, dažnai juos vartydavau: juose daugiausia buvo užfiksuota jų meilės istorija ir beveik trylika mano gyvenimo metų. Jau žinojau, kad ten kažkodėl buvo pilna mamos giminių, o tėčio giminių – vos vienas kitas ir, svarbiausia, tarp tų kelių nebuvo tetos Vitorijos. Vis dėlto prisiminiau, kad kažkur spintelėje guli ir sena metalinė dė-

žutė su netvarkingai sumestomis tėvų nuotraukomis, iki jiems susipažįstant. Kadangi jų beveik nežiūrindavau, o ir tais retais kartais – su mama, vyliausi ten rasti keletą tetos nuotraukų.

Ištraukiau dėžutę iš spintos gilumos, bet pirma nutariau stro-piai išnagrinėti albumus, kuriuose buvo užfiksuoti juodu – sužadėtiniai, juodu – rūstūs jaunavedžiai vestuvėse su maža saujele svečių, juodu – visad laiminga pora, ir galiausiai – aš, jų dukra, prifotografuota nenusakomai daug, nuo gimimo iki šių dienų. Ilgiausiai apsistojau prie vestuvių nuotraukų. Tėtis vilkėjo tamsų, akivaizdžiai susiglamžiusį kostiumą ir visuose kadruose buvo suraukęs antakius; mama stovėjo šalia ne su nuotakos suknele, o su kreminiu kostiumėliu ir tos pačios spalvos šydu ant galvos, mažumėlę susigraudinusi. Žinojau, kad tarp bene trisdešimties kviestinių svečių buvo jų draugai iš Vomero, su kuriais jie iki šiol bendrauja, ir giminės iš mamos pusės, gerieji seneliai iš Muziejaus. Bet aš vis tiek keliskart peržiūrėjau nuotraukas, vildamasi bent fone užmatyti figūrą, kuri mano atminty nežinia kokių būdu atgaivintų moterį, kurios visiškai neprisiminiau. Bergždžiai. Tuomet ėmiausi dėžutės, po ilgų mėginimų vis dėlto pajėgiau ją atidaryti.

Išverčiau jos turinį ant lovos, visos nuotraukos buvo nespaltotos. Tos, kuriose buvo atskirai įamžinta jų paauglystė, buvo sumestos be jokios tvarkos, sumaišytos: mama, linksmi nusiteikusi, su bendramoksliais, su to paties amžiaus draugėmis, prie jūros, gatvėje, daili ir gražiai apsirengusi, ir tėtis: mažus, visad vienišas, niekad neatostogaujantis, ties keliais išpliusio-

mis kelnėmis ir švarku per trumpomis rankovėmis. Užtai jų vaikystės ir ankstyvosios paauglystės nuotraukos buvo tvarkingai sudėtos į du vokus: iš mamos šeimos ir iš tėčio šeimos. Tarp pastarųjų – pasakiau sau – būtinai turi būti tetos nuotrauka, ir ėmiau jas po vieną apžiūrinėti. Jų buvo ne daugiau nei dvidešimt, ir man iškart įstrigo, kad trijose ar keturiose mano tėtis, kitose nuotraukose įamžintas vaikas, paaugliukas, su savo tėvais, su niekad nematytais giminaičiais, kažin kodėl stovi šalia juodo flomasteriu užpailšyto stačiakampio. Kaipmat susigaudžiau, kad tasai lygiakraštis stačiakampis yra jo paties stropiai slapčiomis užpieštas. Įsivaizdavau jį liniuote, kuri visuomet guli ant jo stalo, apibrėžiantį nuotraukos plotelį ta geometrine figūra, o paskui ją kruopščiai užspalvinantį flomasteriu, stengiantis neišlįsti už nusibrėžtų kraštų. Kantriai atliktas darbas; aš net neabejojau: tie stačiakampiai skirti kai kam ištrinti, po jų juodyme slepiasi teta Vitorija.

Kurį laiką svarsčiau, ko imtis. Galop apsisprendžiau, virtuvėje susiradau peilį ir švelniai nugremžiau mažulytį tėčio užpailšytą nuotraukos plotelį. Veikiai pamačiau, kad išlenda tik baltas popierius. Pagauta nerimo lioviausi. Puikiai žinojau, kad veikiu prieš tėčio valią, ir baiminausi veiksmų, kurie galėjo atimti iš manęs jo meilę. Nerimas dar labiau išaugo, kai voko gilumoje radau vieną vienintelę nuotrauką, kur jis – ne vaikas ar paauglys, o jaunuolis, ir dar – retas dalykas nuotraukose iš tų laikų, kai dar nepažinojo mamos, – besišypsantis. Buvo pasisukęs profiliu, linksmų akių, taisyklingų baltutėlių dantų. Bet toji šypsena, ta-

sai linksmumas nebuvo į nieką nukreipti. Šalia jo puikavosi net du tokie stačiakampiai, neįtikėtinais lygūs, du karstai, į kuriuos kitu laiku nei šis šiltas nuotraukos, jis uždarė savo sesers ir dar galaižin kieno kūnus.

Spoksojau į tą vaizdą visą amžinybę. Tėtis stovėjo gatvėje su languotais trumparankoviais marškiniais, matyt, buvo vasara. Jam už nugaros buvo parduotuvės durys, iškaboje buvo matyti tik -RIJA, dar – vitrina, bet negalėjai suprasti, kas joje išstatyta. Šalia tamsiosios dėmės švietė baltas stulpas ryškiais kontūrais. Taip pat driekėsi šešėliai, ilgi šešėliai, iš kurių vienas buvo aki-vaizdžiai moteriško kūno. Tėtis, nors taip stropiai ištrynęs šalia stovinčius žmones, paliko jų pėdsaką ant šaligatvio.

Aš vėl įnikau pamažėliais grandyti rašalą nuo stačiakampio, bet nustojau vos pastebėjusi, kad ir šįkart pasirodė tik baltuma. Palaukiau minutę ar porą, paskui pradėjau iš naujo. Grandžiau lengvai, girdėjau savo alsavimą namų tyloje. Galutinai lioviausi tik tada, kai tame lopinėlyje, kur kadaise buvo tetos Vitorijos galva, viso labo pavyko atidengti mažą dėmelę, neaišku, ar flo-masterio likutį, ar jos lūpų kraštelį.

5.

Viską sutvarkiau, sau po oda pasilaikiau grėsmę panėšėti į tėtės ištrintąją seserį. Dariausi vis labiau išsiblaškęsi, vis smarkiau bodėjausi mokykla, o tai mane išgąsdino. Juk troškau vėl tapti